

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/263/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1215200778
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1215200778.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky: K. G., nar. XX.X.XXXX, Y. XX/XX, Š., štátna občianka SR, zastúpenej: JUDr. Jana Ivánová, advokátka, Záhradnícka 60, Bratislava, proti odporcovi: E. G., nar. 18.X.XXXX, K. XXX/XX, J., štátny občan SR, zastúpeného: JUDr. Daša Šulejová, advokátka, Fedinova 16, Bratislava, o určenie povinnosti prispievať na výživu rozvedeného manžela, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13.4.2016, č.k. 12C/13/2015 -140, jednohlasne (pomero hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke sa **n e p r i z n á v a** náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

V napadnutom uznesení súd prvého stupňa s použitím § 146 ods.2, 150 ods.1 zák.č. 989/1963 Zb. v platnom znení (ďalej „O.s.p.“) nepriznal odporcovi náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že navrhovateľka sa návrhom podaným na súd dňa 16.1.2015 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd odporcovi uložil povinnosť prispievať na jej výživu mesačne sumou 100 eur. Uznesením č.k. 12C/13/2015-90 zo dňa 5.11.2015 súd konanie zastavil a zároveň navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 1.053,84 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia; predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v časti zastavenia konania dňa 9.12.2015. V časti trov konania bolo rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Co/15/2016-108 zo dňa 26.1.2016 zrušené a v rozsahu zrušenia vrátené súdu na ďalšie konanie s tým, že povinnosťou súdu prvého stupňa bude opätovne rozhodnúť o trovách konania a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby bolo účastníkom zrejmé, ako súd posúdil návrh navrhovateľky na rozhodnutie v otázke trov konania podľa § 150 ods. 1 O.s.p..

Súd prvého stupňa o náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. zohľadňujúc procesné zavinenie navrhovateľky, ktorá zavinila, že sa konanie muselo zastaviť. Vo vzťahu k návrhu navrhovateľky na rozhodnutie podľa § 150 ods.1 O.s.p. poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, č. k. 2 M Cdo 17/2009, z obsahu ktorého vyplýva, že aplikácia citovaného ustanovenia § 150 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu

a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

Súd prvého stupňa ďalej v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že navrhovateľka (ktorá bola zastúpená advokátkou pridelenou jej rozhodnutím Centra právnej pomoci č. R.z. 69062/14 zo dňa 18.11.2014) zobrala návrh na začatie konania späť z dôvodu zmeny v jej majetkových pomeroch, nakoľko sa zamestnala a netrvala na tom, aby jej odporca uhradil príspevok. Z uvedeného mal za zrejmé, že návrh zo strany navrhovateľky bol podaný dôvodne a opodstatnene, preto sa nejednalo o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Z listinných dôkazov založených navrhovateľkou do súdneho spisu vyplynulo, že jej mesačný príjem v hrubom je 380 eur, čistý príjem cca 310 eur, výdavky tvoria splátka úveru v sume 80 eur v prospech spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, plyn a elektriny 129 eur, rozhlas a televízia 4,64 eur - po odrátaní výdavkov zostáva navrhovateľke čiastka 96,36 eur na uspokojovanie základných životných potrieb - strava, ošatenie, obuv, hygiena, doplnky. Z listinných dôkazov predložených odporcom vyplýva, že jeho čistý mesačný príjem je 570,91 eur, mesačné výdavky tvoria poisťka na auto 9,92 eur, poisťka zamestnanca 3,67 eur, dobíjanie kreditu 8 eur, splátky úveru 54,32 eur, bývanie 250 eur, DSS 20 eur, lieky a plienky pre matku 63 eur, 2x do roka cesta do Ukrajiny 280 eur.

Na základe uvedeného dospel k záveru, že u navrhovateľky sú dané dôvody osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p., keď návrh na určenie príspevku rozvedenému manželovi bol podaný dôvodne, nakoľko v čase podania predmetného návrhu nebola zamestnaná a bol jej Centrom právnej pomoci priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci. Zároveň mal za zrejmé, že zo zostávajúcej sumy určenej na úhradu životných potrieb (96,36 eur) nie je možné, aby navrhovateľka uhradila náklady právneho zastúpenia odporcu v predmetnom konaní.

Proti uzneseniu podal zákonnej lehote odvolanie odporca namietajúc, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nebral do úvahy okolnosti prípadu a nesprávne posúdil otázku dôvodov hodných osobitného zreteľa. Odvolateľ mal za to, že v danom prípade mu mal prvostupňový súd priznať náhradu trov právneho zastúpenia, nakoľko k späťvzatiu žaloby došlo zavinením navrhovateľky. Rozhodnutie súdu prvého stupňa v otázke trova konania označil za nesprávne a nespravodlivé, keď skutočnosť, že je riadne zamestnaný, žije skromne, plní si svoje povinnosti voči svojej ťažko zdravotne postihnutej matke, by nemala byť na jeho ujmu. Odporca sa nestotožnil so závermi súdu prvého stupňa, že výdavky ako dobíjanie kreditu, lieky, plienky pre matku a cestovanie za matkou sú nepreukázané ako pravidelné mesačné výdavky ním vynakladané. U navrhovateľky nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods.1 O.s.p.. Pokiaľ by navrhovateľka podala svoj návrh dôvodne, i s prihliadnutím na skutočnosť, že jej bola poskytovaná bezplatná právna pomoc advokátom ustanoveným Centrom právnej pomoci treba zdôrazniť, že vzala svoj návrh na začatie konania späť a žiadala konanie zastaviť. Konajúci súd ďalej neposudzoval hmotnoprávne nároky navrhovateľky a nedospel k záveru, že uplatnený nárok na priznanie príspevku rozvedenému manželovi je dôvodný. Zdôraznil, že navrhovateľka sa vzdala zamestnania, do nepriaznivej finančnej situácie sa dostala potom, ako si u rôznych subjektov (vrátane nebankových) požičiavala finančné prostriedky, svoje záväzky nesplácala a zadlžovala sa. Návrh na výživné podala účelovo a bola jej poskytnutá právna pomoc advokátkou, ktorá ju zastupovala na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci len v konaní o výživné. Navrhovateľka v čase rozhodovania súdu o priznaní trov konania bola a aj je zamestnaná, vlastní majetok, mala príjmy z predaja nehnuteľnosti v roku 2014-2015 nachádzajúcich sa v k.ú. C. a k.ú. Š., resp. z prenájmu nehnuteľnosti a nežije v rodinnom dome sama. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd vydal rozhodnutie, ktorým napadnuté uznesenie zmení a rozhodne o trovách celého konania tak, že tieto mu prizná v celom uplatňovanom rozsahu, pričom mu prizná aj náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu navrhla rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Podľa jej názoru konajúci súd rozhodol správne s ohľadom na ust. § 150 O.s.p. i s ohľadom na dobré mravy, keď odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Návrh podala dôvodne ako osoba v hmotnej núdzi a po zohľadnení skutočností, že sa jej podarilo zamestnať, hoci len za minimálnu mzdu, vzala svoj návrh späť. Nakoľko jej v júli 2016 končí pracovná zmluva s obcou Š. je možné, že bude opätovne považovaná za osobu v hmotnej núdzi. Svoje príjmy a výdavky riadne preukázala a nemala žiadne iné príjmy z predaja ani z prenájmu nehnuteľností ako to tvrdí odporca. Len pre doplnenie

uviedla, že v čase, keď bol ich syn trestne stíhaný, odporca na základe plnej moci od syna predal synov pozemok a peniaze boli použité na obhajobu v trestnom konaní. Predchádzajúcu prácu ako opatrovatelka v domove dôchodcov L. E. T. bola nútená ukončiť v roku 2010 z osobných dôvodov (syn bol trestne stíhaný, neskôr uväznený a v práci jej to dali náležite pocítiť), určite sa nevzdala zamestnania bez dôvodu a účelovo ako sa to snaží vykresliť odporca. Následne si našla prácu a to podobne platenú, čiže nemožno hovoriť, že by odišla z lepšie platennej práce. Je majetkové pomery riadne preukázala a keďže je podielová spoluvlastníčka nemožno očakávať, že by predala podiel rodinného domu, v ktorom žije, keďže ide o nehnuteľnosť, kde má zabezpečené bývanie. Svoje právo uplatnila v danom konaní na základe toho, že ako osobe v hmotnej núdzi jej bola poskytnutá bezplatná právna pomoc Centrom právnej pomoci. Aplikáciou § 150 O.s.p. súd prvého stupňa správne uplatnil moderačné právo súdu, keď za dôvod hodný osobitného zreteľa uznal sociálne aspekty.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods.1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods.2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné, keď uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Odvolací súd pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti rozhodnutia napadnutého odvolaním z hľadiska odvolacieho dôvodu, ktorý odvolateľ v odvolaní výslovne uplatnil vrátane jeho obsahového vymedzenia (namietané nesprávne právne posúdenie otázky trov konania v danej veci). Vychádzal pritom z toho, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V sporovom konaní (v danom prípade ide o také konanie) sa otázka náhrady trov konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci (§ 142 ods. 1 O.s.p.) a princípom procesného zavinenia na zastavení konania (§ 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.). Len výnimočne môže súd v konaní (procesne) úspešnému účastníkovi nepriznať náhradu trov konania. Občiansky súdny poriadok v § 150 ods. 1 O.s.p. priznáva súdu moderačné právo zmierniť dôsledky (dopady) ustanovení upravujúcich náhradu trov konania. Pokiaľ sú splnené predpoklady uvedené v tomto ustanovení, môže súd výnimočne nepriznať náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania, ktorému by inak priznal náhradu trov celkom alebo sčasti.

Ustanovenie § 150 ods.1 O.s.p. umožňuje súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnúť výnimočne na zvláštnosti prejednávanej veci a prispieť tým k odstráneniu prípadnej tvrdosti, ktorú by inak vyvolalo uplatnenie jednotlivých zásad, na ktorých spočíva rozhodovanie o náhrade trov konania. Úvaha súdu, či sú splnené procesné predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia, musí vždy vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci, vrátane okolností demonštratívne uvedených v druhej vete § 150 ods. 1 O.s.p. Predmetné ustanovenie preto nemožno interpretovať tak, že súdu umožňuje kedykoľvek a bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania. Výnimočnosť aplikácie tohto ustanovenia musí byť daná osobitnými okolnosťami, ktorých charakteristika musí byť v odôvodnení rozhodnutia vysvetlená a konkretizovaná. Pri posudzovaní, či v tej - ktorej veci sú tieto dôvody dané, musí súd prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery (treba zdôrazniť, že všetkých) účastníkov konania a vziať do úvahy nielen to, aké sú pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale to, aký bude dopad aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p. na (medziiným tiež majetkové) pomery účastníka na opačnej procesnej strane. Významným z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia môže byť v určitej veci tiež to, za akých okolností bol nárok uplatnený na súde, aký bol postoj účastníkov k veci, ako pristupovali v priebehu konania k plneniu procesných povinností účastníka občianskeho súdneho konania a pod..

V prejednávanom prípade z obsahu spisu vyplýva, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 29.1.2014, č.k. 15C/237/2013-26, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6.3.2014. Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 16.1.2015 domáhala uložiť odporcovi povinnosť prispievať na jej výživu (ako rozvedenej manželky) počnúc dňom podania návrhu sumou vo výške 100 euro mesačne. Návrh na príspevok na výživu rozvedenej manželky skutkovo odôvodnila tým, že od konca roka 2013 bola jej príjmom len priznaná dávka v hmotnej núdzi vo výške 117,40 euro a od 1.12.2014 mzda vo výške 352 euro brutto mesačne. V návrhu navrhovateľka poukázala na

jej nepriaznivé majetkové a finančné pomery a na okolnosť, že jej pracovný pomer je uzavretý len na dobu určitú do 31.8.2015. Podaný návrh odôvodnila tým, že ňou dosahované príjmy nepostačujú ani na pokrytie základných životných potrieb. Z listinných dokladov doložených k návrhu vyplynulo, že rozhodnutím Centra právnej pomoci, Kancelária Nitra zo dňa 18.11.2014, sp.zn. 11002/2014-KaNR bol navrhovateľke podľa § 10 ods.5, § 6, §5b ods.1,2 zák. č. 327/2005 Z.z. priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a na jej zastupovanie v danej veci bola určená advokátka JUDr. Ivana Ivánová.

V písomnom podaní doručenom súdu prvého stupňa dňa 2.11.2015 navrhovateľka oznámila, že berie návrh na začatie konania späť a žiada konanie zastaviť. Vo vzťahu k trovám konania uviedla, že žiada súd, aby odporcovi nepriznal náhradu trov konania s ohľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 O.s.p.. Návrh na rozhodnutie podľa § 150 ods.1 O.s.p. odôvodnila jej neprímerane nízkymi zárobkovými a osobnými pomermi, ťažkou životnou a finančnou situáciou spôsobenou rozvodom a i tým, že bezplatná právna pomoc jej bola pridelená ako osobe v hmotnej núdzi. V označenom podaní zdôraznila, že nepokračovať v konaní sa rozhodla potom, ako došlo k malej zmene v jej zárobkových pomeroch a k predĺženiu u pracovnej zmluvy uzavretej s Obec Šrobárová. V podaní napokon uviedla, že priznanie náhrady trov konania odporcovi by voči nej spôsobilo neprímeranú tvrdosť a takéto rozhodnutie by sa mohlo dostať do konfliktu s dobrými mravmi. Odporca v priebehu pojednávania nariadeného súdom prvého stupňa na deň 5.11.2015 oznámil, že súhlasí so späťvzatím návrhu.

Na základe uvedeného je možné uzavrieť, že ak súd prvého stupňa o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods.2 O.s.p. pri zohľadnení, že z procesného hľadiska zavinila zastavenie konania navrhovateľka, ktorá bez plnenia zo strany odporcu zobrala uplatnený návrh na začatie konania späť, rozhodol vecne a právne správne.

Následne sa odvolací súd zaoberal posúdením odvolacích námietok odporcu smerujúcich proti prijatej úvahe súdu prvého stupňa o tom, že v prejednávanom prípade sú dané dôvody pre aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p. a o tom, že v danom prípade ide výnimočný prípad, v ktorom pri zohľadnení okolností danej veci, ako aj okolnostiach na strane účastníkov konania je použitie citovaného ustanovenia namieste.

Odvolací súd sa zhoduje so súdom prvého stupňa použitými dôvodmi (okolnosti vedúce navrhovateľku k uplatneniu práva na súde, predmet konania a postoj navrhovateľky počas konania) pre rozhodnutie v otázke trov konania a pre doplnenie konštatuje, že predmetom daného konania bolo uloženie povinnosti odporcovi prispievať na výživu navrhovateľky (ako rozvedenej manželky) počnúc dňom podania návrhu (16.1.2015) sumou vo výške 100 euro mesačne. Odvolací súd konštatuje, že práve s poukazom na predmet konania v danej veci a v konaní zistené majetkové a zárobkové pomery na strane navrhovateľky, ktorej jediným príjmom bola v roku 2014 len dávka v hmotnej núdzi vo výške 117,40 eur a od 1.12.2014 len mzda vo výške 352 eur brutto (305 eur netto) s následným zvýšením na sumu 380 eur brutto (310 eur netto), pri zohľadnení jej povinnosti splácať pôžičku poskytnutú jej Obcou Š. na preklenutie nepriaznivej finančnej situácie (100 eur mesačne) a i skutočnosti, že nie je možné od nej spravodlivo požadovať odpredaj 4/8- inového podielu nehnuteľnosti, v ktorej má zabezpečené bývanie (rodičovský rodinný dom v obci Š., zapísaný na LV č. XXX, k.ú. Š.), je možné bez akejkoľvek pochybnosti vyvodiť dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce postup súdu podľa § 150 ods.1 O.s.p. pri rozhodovaní v otázke trov konania. S poukazom na nepriaznivý majetkový dopad rozhodnutia podľa § 146 ods. 2 O.s.p. do majetkovej sféry navrhovateľky (ktorá v čase podania návrhu mala uzavretú pracovnú zmluvu na dobu určitú v ktorej dosahovala minimálnu mzdu), zohľadniac i jej postoj v konaní (reagovala na výzvy súdu, na pojednávanie nariadené vo veci samej sa riadne dostavila, potom ako je bola predĺžená pracovná zmluva s Obcou Š. a došlo i k miernemu zvýšeniu mzdy zobrala návrh vo veci samej späť), nemožno rozhodnutie súdu prvého stupňa v otázke trov konania podľa § 150 ods.1 O.s.p. považovať za rozhodnutie v rozpore s platnou právnou úpravou. V tejto súvislosti je treba zohľadniť i to, že výška odporcom požadovaných trov právneho zastúpenia (1.370, 47 eur) predstavuje sumu vo výške viac ako 4 mesačného čistého príjmu navrhovateľky bez zohľadnenia nutnosti uspokojovania akýchkoľvek životných potrieb na jej strane.

Pokiaľ odvolateľ v podanom odvolaní argumentoval i inými príjmami navrhovateľky z predaja nehnuteľností v k.ú. C. a k.ú. Š. (polia), na tieto odvolací súd neprihliadal. Z obsahu spisu totiž vyplýva (z písomného vyjadrenia odporcu z 9.2.2015, jeho prednesu na pojednávaní nariadenom na deň 5.3.2015), že tieto nehnuteľnosti mala navrhovateľka predat ešte počas trvania manželstva (v čase, kedy odporca opustil spoločnú domácnosť). Keďže v posudzovanom prípade podala navrhovateľka

návrh na začatie konania až 16.1.2015, uvedená okolnosť bola pri rozhodovaní o trovách konania bez akéhokoľvek právneho významu.

Odvolačí súd sa nezaoberal ani námietkami odporcu, ktorými spochybňoval plnomocenstvo právneho zástupcu navrhovateľky udeleného na jej zastupovanie v konaní. Z obsahu spisu vyplýva, že rozhodnutím Centra právnej pomoci, Kancelária Nitra zo dňa 18.11.2014, sp.zn. 11002/2014-KaNR bol navrhovateľke podľa § 10 ods.5, § 6, §5b ods.1,2 zák. č. 327/2005 Z.z. priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a na jej zastupovanie v danej veci bola určená advokátka JUDr. Ivana Ivánová, a to až do právoplatného skončenia danej veci (vrátane prípadného exekučného konania). Keďže z obsahu spisu nevyplýva, že by navrhovateľke bolo Centrom právnej pomoci postupom podľa § 14 zák.č. 377/2005 Z.z. odňaté poskytovanie právnej pomoci (pokrývajúce o.i. prípad, kedy sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zistí, že sa oprávnená osoba sa nenachádza v materiálnej núdzi) a určená právna zástupkyňa navrhovateľky túto v konaní i naďalej zastupuje, ani táto odvolacia námietka nemala akýkoľvek vplyv na úvahu týkajúcu sa rozhodovania o trovách konania.

Na základe uvedeného odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods.1 v spojení s ust. § 142 ods.1 O.s.p., keďže navrhovateľka majúca plný úspech v odvolacom konaní, si právo na náhradu trov konania neuplatnila a iné trovy odvolacieho konania jej z obsahu spisu ani nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.